

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja mesečno dvakrat. - Uredništvo in upravnništvo je v Salendrovi ulici šte. 6. - Telefon šte. 2283. Oglase se računa po ceniku. - Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelih.

Štev. 3.

Ljubljana, 21. marca 1930.

Leto X.

Kako ne sme biti ali kam vodi komunistično gospodarstvo brez zasebne lastnine

Ker se tudi pri nas nekateri navdušujejo za gospodarstvo brez privatne lastnine, hočemo nekoliko pogledati v sovjetsko Rusijo, kjer so dovedli narodno gospodarstvo brez privatne lastnine do skrajnosti.

Boljševizem je višek komunizma. Kam dovede v praktičnem življenju ta teorija, vidimo v Rusiji.

Boljševizmu je bil, je in bo največja ovira naš kmetovalec, ki je takorekoč zraščan s svojo grudo. Vsled tega mora ruski boljševizem, če se hoče povsem uveljaviti, predvsem razlastiti ruskega mužika, dovesti poljedelstvo od individualnega obrata do popolne poljedelske komune.

Pri tem izvajanju programa pa se mora kmeti stan strogo porazdeliti v posamezne vrste ter določiti tudi meje med temi vrstami. Glavno vlogo pri tem določevanju tvori gospodarska kapaciteta posameznega gospodarstva. Pri uvedbi komunističnega gospodarstva so morda na boljšem revnejši kmeti sloji. Boj boljševikov pa ne gre toliko proti temu malemu človeku, marveč predvsem proti velikim kmetom, ki jih boljševiki imenujejo kulake. Mali kmet, ki bi ostal v primeru slabe letine ali splošne živinske kuge brez najpotrebnejšega, bi imel na vsak način od komunistiziranja edinole dobiček.

Ko so pričeli izvajati v Rusiji agrarno reformo, brezobzirno uničevati individualno gospodarstvo in lastnino, je mali kmet tudi šel na te boljševiške limanice. Tako se je dogajalo, da je mali, večinoma sestradani kmetovalec trumoma zapuščal svojo privatno lastnino ter zamenjaval svojo lastnino za državne garancije svojega obstanka.

Ruski boljševizem je nameraval v petih letih izvesti svoj kolektivistični program. V petih letih so nameravali razlastiti ter kolektivizirati 22 do 24 milijonov hektarjev zemlje. Toda v poldrugem letu so kolektivizirali nad 30 milijonov hektarjev. To je šlo z nepričakovano, rapidno hitrostjo, ki je rodila celo pri boljševikih presenečenje, pa tudi razočaranje. Taka hitra in vihravasta kolektivizacija zahteva ogromna sredstva za financiranje ter nove vrste poljedelskega obratovanja. In tako nastaja vprašanje, od kod naj jemlje sovjetsko narodno gospodarstvo ogromne vsote. — Pravijo, da se je že 50 odstotkov vsega žita, ki ga potrebuje Rusija, pridelalo v teh komunistiziranih poljedelskih obratih. Ker je pa v Rusiji žitni monopol in je vlada pokupila tudi ves ostali privatni žitni pridelek za oficijelno določeno ceno, je vendar razlika med ceno komunistiranega pridelka in privatnega pridelka. Država je namreč morala investirati ogromne vsote za to propagando, dati po-

sojila za stroje itd. In vse to mora seveda plačati ruski človek.

Pod kolektivizmom ali kolektivizacijo se razume v novejšem času označba onega socijalističnega sistema, kateri zahteva ukinitve privatne lastnine vseh produkcijskih pridelkov, to je na zemljišču in kapitalu; vzajemnica, ki producira pridelke, dobi na mesto zasebnikov lastnino in pravico do pridelkov in donos produkcije se razdeli na člane kolektivne zadrage. Mesto posameznih zemljiških posestnikov, ki s tem prenehajo postati lastniki zemljišč, postanejo samo člani zadruge, ki skupno obdelujejo zemljišča, nakar se potem pridelki med člane razdele. To so nevarni marksistični nauki, proti katerim se je ves kulturni svet upiral in k sreči dosedaj v vseh državah z uspehom. Samo v nesrečni Rusiji so pričeli s tem socijalističnim preobratom, ki bo gotovo celo državo radi nepravilnega obdelovanja gospodarsko samo pokopal.

Sovjetska vlada se je zavedla te neprimlike. Šla je pa še korak naprej. Svojo reorganizacijo hoče izvesti kar najhitreje ter enotno velekolektivizacijo. Zemljišče se naj skupno obdeluje, zemljišče in pa produkcijska sredstva naj se komunistirajo. To komunistiranje pa zahteva, da se posamezne vasi združujejo in da nastajajo velika poljedelska mesta z vsemi svojimi slabimi stranmi. V teh mestih je predvideno popolnoma komunistično življenje — izvedli ga seveda še niso.

Pri tem jih je oviral veliki kmeti posestnik. Temu pa so odvzeli njegovo posestvo, njegovo živino in inventar, vsled česar ni več veleposestnik in sili ravno tako kakor mali kmet v komunistično gospodarstvo. Zdaj so pa prišli sovjetski mogotci do prepričanja, da so pač razlastili ruskega kmetovalca, niso pa ubili v njem njegove duše, njegovega prepričanja. In začeli so se bati teh bivših posestnikov, da bi ne okužili malega kmetovalca, robotnika, ki prav za prav že zdavnaj ni bil več pravi lastnik svoje grude.

In sovjetsko vodstvo je izdalo parolo: popolnoma in končno uničiti velikega ruskega kmeta, torej pravega samostojnega ruskega kmeta, ki je bil v resnici pravi lastnik svoje grude in pravi gospodar na svojem posestvu.

Sovjetska Rusija noče poznati posameznih slojev, vsled česar je treba uničiti cel kmeti sloj kot tak. Sovjeti hočejo pa še tej generaciji pokazati nebesa na zemlji. Vsled tega pripravljajo zakone, s katerimi bodo popolnoma uničili ruskega kmetovalca, pravega in edinega lastnika ruske grude.

Kmetovalcu bodo odvzeli še zadnji komadič živega in mrtvega inventarja, ki mu bo še ostal po nasilnih rubežih in raz-

nih globah. Nato mu bodo odkazali na skrajnih mejah države, kjer je zemlja še neobdelana in zaraščena s pragozdovi in kjer naj potem leta in leta v potu svojega in svoje rodovine obraza dela kot gospodarski pionir, da si potem pridobi pravico, v svoji novi domovini vstopiti v kolektivistično skupnost. To ne pomenja nič drugega nego poslati v prognanstvo boljšega in samostojnega ruskega kmetovalca.

Ker se kmetje odločno upirajo kolektivizaciji svoje zemlje, se je začel po ruskih vaseh nezasišan teror, da bi se zlomil kmečki odpor. Sedanji teror daleko nadkriljuje boljševiška grozodejstva za časa najhujšega divjanja državljanske vojne. Tako se poroča z rusko-poljske meje to-le:

V vas Polanjevce, ki leži tik ob poljski meji, so prišli iz Minska vladni agitatorji in skušali na javnem shodu doseči od kmetov, da bi se prostovoljno odrekli svojemu imetju v korist kolektivizacije vasi. Prebivalstvo pa je to zahtevo odločno odbilo in kmeta Vitold Moter in Anton Maczynski sta v večjem govoru nastopila proti vladnim agitatorjem. To je te tako razjezilo, da so potegnili samokrese in ustrelili oba govornika. Kmetje so bili ogorčeni in se vrgli na vladne agitatorje, sestavili vaško sodišče, ki je vse obsodilo na smrt. Kazen je bila tudi takoj izvršena.

Ker so kmetje vedeli, da bo sedaj prišla kazenska ekspedicija, je velik del njih v naglici vzel najnujnejše in zbežal na poljsko ozemlje. Drugi dan je tudi v resnici prišla v Polanjevce kazenska ekspedicija, ki je zaprla vse prebivalstvo ter odpeljala vse v Minsk, samo starce in otroke so pustili v vasi. Vsi so bili odpeljani v Črveno kocko, kjer je morišče G. P. U. Tu so bili tudi vsi usmrčeni. V Polanjevce pa so prišli komsomolci, ki so na zemlji pobeglih in usmrčenih kmetov ustanovili kolektivno vaško gospodarstvo.

Sovjeti ne morejo in tudi nočejo več nazaj. Pri tem namreč ne zasledujejo samo gospodarskih ciljev, ampak imajo tudi socialne politične namene. Ustvariti hočejo kmetškega proletarca z enakimi pravicami in dolžnostmi, z enako mentaliteto, kakor jih ima ruski industrijski proletarec. Dokler obstojajo še kolektivna gospodarstva, ki so prav za prav v bistvu združena poljedelska gospodarstva, pri katerih je posameznik še nekaj deležnik, nekaj sodelujoč akcionar, ne more priti do tega. Država mora torej popolnoma razlastiti današnje člane kolektivnih gospodarstev. Zadržna kolektivna gospodarstva morajo postati državne domene, na katerem bodo delali bivši lastniki in gospodarji kot dni-narji. To je pa tudi sovjetom težko, zelo težko doseči. Če sovjeti namreč izvedejo to razlastitev brez vsake odškodnine, tedaj ima sovjetska vlada proti sebi milijone in

milijone teh bivših kmetovalcev, ki so pa tudi organizirani v kolektiviziranih gospodarstvih. Če pa hočejo razlastitev izvesti proti odškodnini, tedaj potrebuje država zopet ogromne vsote, s katerimi pa sovjetska vlada v doglednem času pač ne bo razlagala, če bi se boljševisko gospodarstvo še tako sijajno razvijalo in obneslo.

In če se tudi sovjetski državi vse to posreči, vendar so pa interesi poljedelca in pa interesi industrijskega delavca nasprotni. Mentaliteta poljedelskega delavca ne bo nikdar ista kakor je mentaliteta industrijskega delavca. Ruski kmetovalec bo ravno vsled tega boljševiskega postopanja in reform trdno organiziran in bo znal braniti svoje gospodarske in politične pravice tudi proti sovjetskim mogotcem.

Tako vidimo na teh primerih popolnoma jasno, kam vodi politični in socialni program, ki ne pozna zasebne lastnine. Hoteli smo pokazati našim čitateljem posledice takih programov, hočemo pa tudi naše merodajne činitelje opozoriti na to, kam vodi politika, ki zanika privatno lastnino, oziroma ki jo omejuje, in četudi je to le lastnina hišnega posestnika. Iz tega pač sledi, da se privatna lastnina ne sme omejevati tudi hišnim gospodarjem, ker to slabo vpliva na čustvovanje in mišljenje širokih mas. Kakor naj bo kmetovalec gospodar na svojem posestvu, prav tako naj bo tudi hišni gospodar lastnik svojega splotja, ki edini razpolaga s svojo lastnino.

Ta članek smo napisali predvsem za naše kmetijske posestnike. Naša organizacija in naše glasilo nista namenjena samo hišnim posestnikom po mestih, marveč tudi posestnikom na kmetih. Branimo in hočemo še nadalje braniti vsako zasebno last, vsled česar le želimo in pričakujemo, da se tudi naši hišni gospodarji po deželi oprimejo naše organizacije in s tem tudi našega glasila. Interesi so skupni, vsled česar mora biti tudi obramba skupna, organizirana.

Kaj nas uči tridesetletnici naših društev v Ljubljani in Mariboru

O tridesetletnem delovanju društev hišnih posestnikov v Ljubljani in Mariboru in ob tej priliki izvršenih slavnostih smo v »Mojem domu« obširneje poročali, kar morebiti enemu ali drugemu našemu članu ni bilo po volji. To pa smo napravili iz tehtnega razloga, da hišni posestniki v vsej Sloveniji spoznajo, kako potrebna so v vsakem mestu in večjem kraju društva hišnih in zemljiških posestnikov. Vedno se čuje mnenje, da posestniki, ki nimajo najemnikov, nimajo nobenih potreb, biti člani naše organizacije. Drugi zopet trdijo, da so sami vse uredili s svojimi najemniki, zato nima nobenega smisla, da bi bili naši člani in nas podpirali. V mestih in krajih, kjer ni več stanovanjske zaščite pa obče pojema zanimanje za našo stvar, ker je morebiti kak kratkoročen posestnik raznesel mišljenje, da sedaj nima organizacija nobenega smisla več, ker je stanovanjska zaščita v tem kraju ukinjena.

Toda kateri naš naročnik in član je vsaj površno prebral poročilo o delovanju društev hišnih posestnikov v Ljubljani in Mariboru, se je takoj prepričal, da ni bilo društvo hišnih posestnikov v teh mestih ustanovljeno radi obrambe proti najemnikom ali celo radi stanovanjskega zakona, temveč iz veliko važnejših gospodarskih vidikov. Stanovanjski zakoni so res položaj hišnih posestnikov začasno poslabšali, a ker je bila organizacija na mestu in vsestranska delavna, se je z neovrgljivimi dokazi posrečilo, prepričati merodajne činitelje, da stanovanjska zaščita nikomur ne koristi, pač pa splošnosti mnogo škoduje.

Društvo hišnih posestnikov v Mariboru je bilo ustanovljeno, ko je prišla kriza teh posestnikov na vrhunce, ko hišni posestniki takrat niso več zmogli zmagovati davčnih bremen, ter so se jim zlasti nalagale previsoke avtonomne doklade, na drugi strani pa niso mogli oddajati v najem vseh praznih stanovanj. Mariborski posestniki so uvideli, da se le s skupno organizacijo zamorejo braniti proti tem previsokim bremenom in da le v skupnosti zamorejo svoj položaj izboljšati. Tekom tridesetih let je društvo hišnih posestnikov v Mariboru vršilo nešteto važnih nalog, ki jih je skušalo z vso vztrajnostjo rešiti v korist posestnikom, da bi njih interesi ne bili preveč oškodavani.

Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani pa je bilo ustanovljeno po velikem potresu, ki je skoro nad polovico Ljubljane uničil in ko so stari in novi posestniki spoznali, da ne morejo prenesti posledic potresa iz leta 1895. vsled previsokih obresti in odplačil posojil, ki so jih dobili, oziroma prejeli za zidanje po potresu porušenihi svojih domov. Brez vsake skupnosti in skupne moči so stali hišni posestniki ljubljanski pred katastrofo, ko se je začelo izterjevati potresna posojila. Da pa so zamogli to s skupno močjo odvrniti, so ustanovili uvidevni takratni ljubljanski posestniki »Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani«, ki še danes deluje z našim skromnim prepričanjem samo v korist vseh ljubljanskih posestnikov, četudi morebiti majhno število ljubljanskih posestnikov iz kratkovidnosti ali celo iz osebnega razloga niso še naši člani, ali pa so društvo zapustili izakega malenkostnega vzroka. Če nam slučajno morebiti nekateri ljubljanski posestniki tega delovanja ne priznajo, pa smo sami tako predrzni z ugotovitvijo, da ni prav nobene zadeve, v katero bi ne posegla naša organizacija, če misli, da je v škodo našim posestnikom! Pri vsaki za posestnike neugodni zadevi vztrajamo in delujemo toliko časa, da se preobrne nam v prilog. Ljubljanskim posestnikom, upamo, ni potrebno obširneje opisovati delo in boje tekom tridesetletnega društvenega obstoja, ker se jih je že velika večina sama o tem prepričala. Zato pa je bila sveta dolžnost ljubljanskih hišnih posestnikov, da bi se bili polnoštevilno udeležili naše važne in lepe tridesetletnice, a v svoji brezbriznosti so večinoma ostali doma.

Radi priznamo, da smo imeli polno posla in napora s stanovanjsko zaščito, da pa tudi v tem času nismo opustili delovanja v vseh drugih zadevah, ki se tičejo posestnikov. Prav kratko omenimo pri tem neštete važne davčne zadeve in sodelovanje pri zadnji davčni reformi, ki je donesla za posestnike še dosti ugodne davčne olajšave. V kolikor to še ni ugodno izvršeno, pa bomo gledali, da dosežemo spremembe v prihodnje.

Najvažnejša naloga naše organizacije pa je sedaj varstvo naše lastnine in delo ter napor, da obdržimo to, kar smo z novim davčnim zakonom dosegli in da se nam zopet ne odvzame z raznimi avtonomnimi dokladi, kakor se je to zgodilo pri občinskih proračunih v več krajih za leto 1930, ko so se občinske doklade povišale ali naložile celo na 100 ali še več odstotkov. Enako se je zgodilo tudi z okrajnocestnimi dokladi, in če bi ostalo pri dotičnih sklepih, bi posestniki v teh mestih in krajih plačali zopet polovico prejete najemnine na državnem davku in raznih dokladah. Večkrat premišljujemo, kje so naši zastopniki-posestniki v občinskih odborih, ki še posestnikom nalagajo taka nezmagljiva bremena. V občinskih zastopih, kjer so vneti naši zagovorniki, so znali to v svoji uvidevnosti preprečiti in doseči olajšave. Nujna

potreba pa je, delovati na to, da se v najkrajšem času izdela in uveljavi zakon o samoupravnih financah in s tem določi maksimum avtonomnih doklad na državne davke, kakor tudi vse vire, iz katerih naj črpajo dohodke avtonomne oblasti.

Iz navedenih nepobitnih dejstev naj se naši člani-naročniki prepričajo, da so društva hišnih posestnikov bila ustanovljena iz nujne potrebe v varstvo in korist posestnikov in da morajo taka društva obstojati še nadalje v vseh krajih in da še ni nikakor izvršena njih naloga, če je slučajno prenehala stanovanjska zaščita. Tudi v krajih, kjer še ne obstoje naša društva, bi bilo želeli, da se ustanove. Treba je samo par za našo prepotrebno stvar vnetih posestnikov in ustanovitev društva je lahko izvedljiva. Tedaj v varstvo svoje lastnine, svojih domov in v svojo splošno korist vstrajajte v naših društvih in ustanavljajte nova.

Uredba o prijavljanju prebivalstva*

I. Dolžnost prijavljanja in prijavni uradi.

§ 1.

Vsako bivanje v kakšnem kraju se mora prijaviti krajevemu policijskemu oblastvu po predpisih te uredbe.

§ 2.

Za službo prijavljanja obstoji prijavni urad pri krajevem policijskem oblastvu (državnem, odnosno občinskem, če državnega ni); v večjih mestih pa lahko obstaja po banovi odločbi v enem kraju tudi več prijavnih uradov in en centralni prijavni urad.

Posle prijavnega urada vodi uslužbenec, ki se mu dodeljuje po potrebi pomožno osebje. Prav to velja tudi za centralne prijavne urade.

§ 3.

V področje prijavnih uradov in centralnih prijavnih uradov spada:

- 1.) urejanje prijav stalnih stanovalcev, državljanov kraljevine;
- 2.) urejanje prijav stalno nastanjenih inozemskih državljanov;
- 3.) urejanje prijav bivših stalnih stanovalcev;
- 4.) urejanje prijav stanovalcev, ki bivajo prehodno v dotičnem kraju.

Prijavni uradi nadzirajo tudi točno izvrševanje prijavnih predpisov.

§ 4.

Vsak hišni lastnik ali odgovorni upravitelj mora prijaviti, odnosno odjaviti, v 24 urah s predpisanim formularjem vsakega stanovalca, ki se vseli v hišo ali izseli iz nje, ne glede na to, ali je sam tam stanovalac in ali odda stanovanje za odškodnino ali pa brezplačno.

Prav tako morajo prijavljati in odjavljati:

- a) vsi stanovalci, ki oddado del svojega stanovanja podnajemnikom — podnajemnike;
- b) upravniaki javnih in zasebnih šol, konviktov, sirotišč in ubožnic in podobnih zavodov — osebe, ki stanujejo v teh zavodih;
- c) upravniaki bolnic — službeno osebje, ki stanuje v bolnicah, in bolnike, ki niso že drugače prijavljeni v tem kraju;
- č) nadzorniki vojaških zgradb — civilne osebe, ki stanujejo v njih.

Kdor stanuje v provizornih stanovanjih (koča, duplina i. dr.), se mora prijaviti sam.

* »Službene Novine kraljevine Jugoslavije« z dne 24. januarja 1930., št. 18/VII., Uradni list z dne 19. februarja 1930., št. 141/132.

Prijave-odjave rojenih, poročenih in umrlih oseb predlagajo na teden s seznamkom oni organi, ki vodijo dotične matrice.

§ 5.

Upravniki kazenskih zavodov in zaporov morajo prijaviti in odjaviti v predpisanem roku vsakega kaznjence s formulirjem, ki mora obsežati poleg glavnih podatkov tudi vrsto kaznivega dejanja in kazni, ki jo prestaja kaznjeneec, po odpustu pa v odjavi podatke o kraju, kjer naj se dotični kaznjeneec nastani prehodno in stalno.

Vrsta in velikost kazni, številka in datum sodbe, po kateri prestaja kaznen, kakor tudi označba kraja o bodočem stanovanju se zapiše v pripombi.

§ 6.

Posebne prijave in odjave se ne podajajo za ženo kakor tudi ne za otroke pod 18 leti, če se ne nastanjujejo posebe.

§ 7.

Prijave-odjave podpisujeta hišni lastnik, odnosno upravitelj in stanovalec.

Če stanovalec neče dati podatkov hišnemu lastniku ali odgovornemu upravitelju, predloži le-ta prijavo-odjavo sam, pri čemer označi to okolnost.

Če ima več stanovalcev eno stanovanje skupaj, je treba prijaviti po § 6. vsakega posameznika, odnosno z rodbino.

§ 8.

Prijave se predlagajo prijavnemu uradu.

§ 9.

Prijave-odjave se predlagajo v enem izvodu, v večjih krajih, zlasti kjer obstoje mestni okraji, pa v dveh izvodih. V katerih krajih se morata predlagati po dva izvoda, odloči ban, odnosno upravnik mesta Beograda, prav tako tudi o tem, v katerih krajih naj se uvede kartonski sistem za urejanje podatkov.

§ 10.

Prireditelji proslav, kongresov, zletov in podobnih prireditelj prijavljajo in odjavljajo sami osebe, katere nastanjujejo skupno, in sicer s skupnim seznamkom, ki mora obsežati glavne podatke o vsakem udeležencu.

Prav tako prijavljajo in odjavljajo upravitelji delavskih zavetišč, občinskih in drugih azilov, cirkusov in podobnih potujočih družb s skupnim seznamkom osebe, nastanjene v teh podjetjih.

§ 11.

Prijavni uradi morajo ob sprejemanju zaradi popravkov kontrolirati rednost prijav in odjav, nepismenim osebam pa na prošnjo izpolniti prijave in odjave.

Potrdila o prejemu prijave-odjave, opremljena s podpisom in štampiljo, se izročajo strankam kot dokaz o redno izvršeni prijavi-odjavi.

II. Čl. 12.—21. vsebuje določila o poslovanju prijavnih uradov po sprejemu prijav.

III. Prijave prehodnih stanovalcev po hotelih in podobnih obratovalnicah kakor tudi gostov.

§ 22.

Upravitelji hotelov, prenočišč, penzij, hanov (krčem) in podobnih obratovalnic morajo prijaviti in odjaviti v 12 urah one, ki se nastanijo pri njih, in sicer državljane kraljevine z enim izvodom, inozemske državljane pa s po dvema izvodom. Take prijave veljajo največ za 60 dni; po tem roku se obnove, če ni odjave. Ti upravitelji morajo točno voditi evidenčno knjigo o stanovalcih, v katero vpisujejo zapore-

doma vse osebe, ki se nastanijo pri njih. Ta knjiga obseza zaporedno številko, dan prihoda, rodbinsko in rojstno ime, leta starosti, poklic, državljanstvo, domovinstvo, zakonsko stanje, vero, odkod in kam potuje dotična oseba, potno listino in dan odhoda.

Ta knjiga je policijskim organom na razpolago za vpogled. Hraniti se mora pet let od poslednjega vpisa. Če se upravitelj v tem roku izmenja, se izroči novemu upravitelju, če pa obratovanje prestatne, se izroči prijavnemu uradu.

Prijave in odjave morajo imeti tudi zaporedno številko te evidenčne knjige.

§ 23.

Gostje-stanovaleci se prijavljajo in odjavljajo s prijavami in odjavami, kakor je predpisano za primere iz § 22., in sicer samo, če so ti gostje iz drugega kraja. — Taka prijava velja največ za 60 dni; po tem roku se obnove, če ni odjave.

§ 24.

Originalne prijave-odjave, predložene po §§ 22. in 23. skladno s točko 4.) § 3., se urejajo v abecednem redu, in sicer za vsako leto posebe v oddelku za prijave prehodnih stanovalcev, ter se morajo hraniti najmanj pet let. Če se predložita po dva izvoda, se uredi eden v centralnem prijavnem uradu.

IV. Obče odredbe.

§ 25.

V krajih, ki pripadajo selskim občinam, se prijavljajo in odjavljajo samo one osebe, ki niso stalni prebivalci teh krajev ali ki niso državljani kraljevine.

§ 26.

V mestih vodijo po potrebi in po banovalni odločbi prijavni uradi hišne seznamke stalnih stanovalcev. Vsaka hiša ima svojo listo, v katero se vpisujejo podatki o stalnih stanovalcih po redu njih prijavljanja in po prijavah odjavah. Liste se urejajo v abecednem redu po imenu ulic, potem pa zaporedoma po hišnih številkah. Ko se izpolni en list, se mu pridoda drugi; prejšnji listi se smejo izločiti za arhiv, če so v njih samo objavljeni vsi stanovaleci ali če so neodjavljeni preneseni na novi list.

§ 27.

Na podstavi podatkov prijavnega urada se smejo dajati zasebnikom na pismene prošnje obvestila ali listine po oceni starejšine krajevnega policijskega oblasti. Starejšina odreče to izdajo v poedinem primeru, če ima za to tehtne razloge.

§ 28.

Formularji:

- 1.) za prijave,
- 2.) za odjave,
- 3.) za potrdila o prejemu prijav-odjav,
- 4.) za evidenčne knjige o stanovalcih po § 22.,
- 5.) za hišne seznamke stalnih stanovalcev po § 26.

morajo biti natisnjeni na trpežnem papirju po obrazcih, dodanih tej uredbi. Formularji se morajo točno in čitno izpolnjevati. — Tuja imena se morajo zapisati tudi v jeziku narodnosti dotične osebe.

Kartoni so istega obzora kakor formular prijave, toda izdelani so na močnem kartonu in na nahrbtni strani kartona so samo osebni opis glavno prijavljene osebe in podatki o izpremami stanovanj.

V. Odgovornost in kazni.

§ 29.

Za neizvršeno prijavo ali odjavo so odgovorni oni, ki morajo prijavo ali odjavo predložiti; za točnost podatkov o stanovalcu pa je odgovoren dotični stanovalec.

§ 30.

Kdor prekrši predpise te uredbe, se kaznuje v denarju od 10 do 500 dinarjev, če pa ne plača denarne kazni v določenem roku, z zaporom od 1 do 10 dni.

VI. Končna odredba.

§ 31.

Ta uredba stopi v veljavo dne 1. maja 1930.; s tem dnom se razveljavijo vsi dosedanj predpisi o prijavljanju prebivalstva.

V Beogradu, dne 15. januarja 1930.

III. br. 1810.

Mestno kopališče v Mednem

Važna razsodba upravnega sodišča v Celju.

Kakor smo že v kratkem poročali, se je dne 1. februarja 1930. vršila pri Upravnem sodišču v Celju razprava o pritožbi ljubljanskega hišnega posestnika g. Ivana Freliha proti napravi kopališča v Mednem. Magistratni gremij ljubljanski je namreč sklenil, postaviti v Mednem na Savi kopališče, ne da bi pri tem zadevo predložil v odločitev edino zato kompetentnemu občinskemu svetu. Prezrl je vsa zakonita določila in dal napraviti kopališče v Mednem za okrog 200.000 Din stroškov in ni pomislil pri tem, koliko izgube bo imela vsako leto pri tem mestna občina. Za leto 1930. so stroški kopališča v Mednem proračunjeni na 50.000 Din, dohodki pa samo na 10.000 Din, tedaj bode to efektivna izguba 40.000 Din. Leta 1929. so znesli dohodki okrog 7000 Din. Izgubo pa bodo imeli pri tem še tudi ljubljanski mestni avtobusi, ki bodo na razpolago za vožnje kopalcev iz Ljubljane v Medno in nazaj, katerih bo pa letos najbrže še manj kakor lani, ker je g. Štirn zgradil na Ježici lepo moderno kopališče in ker je tam Ljubljančanom mnogo ugodnejše in primernejše, kakor tudi bližje ležeče kakor v Mednem.

Tožitelj je v svoji pritožbi navajal sledeče razloge:

1.) o novih gradnjah, ki stanejo nad 100.000 Din sme po § 33., točki 5., in § 36. občinskega reda za Ljubljano sklepati le mestni občinski svet, ne pa magistratni gremij;

2.) sklep bi se po § 62. obč. reda moral javno razglasiti, kar se pa ni zgodilo;

3.) v seji občinskega sveta dne 14. V. 1929. se je sicer razpravljalo o kopališču na Savi, a ni se o tem sklepali in se tudi ta sklep ni razglasil;

4.) za časa sklepanja magistratnega gremija o kopališču v Mednem občinski proračun za l. 1929. še ni bil odobren in bi se kredit za l. 1929. ne smel uporabiti, a tudi o taki uporabi prihrankov iz prejšnjih let bi smel le občinski svet sklepati;

5.) novo kopališče bi se moralo napraviti v Ljubljani, ne pa v oddaljenem Mednem;

6.) Pritožba bi se morala predložiti višji nadzorni oblasti ali finančnemu ministru.

Ko je dobila mestna občina pritožbo v izjavo in poročanje, je v odgovoru med drugim trdila, da je kopališče v Mednem zato zgradila, da se bodo tam kopali revnejši ljubljanski sloji, kateri ne morejo hoditi na letovišča in kopališča. Nadalje je občina klasično trdila, da se je že s tem izrekla za kopališče v Mednem, ko je občinski svet odklonil nujni predlog občinskega svetnika g. Ivana Hribarja, da naj se opusti misel naprave kopališča na Savi in naj se vrše priprave in načrti za drugo kopališče v Ljubljani, kar bi bilo seveda le pozdraviti, ker bi bilo to kopališče Ljubljančanom res potrebno, ne pa v 10 km oddaljenem Mednem. Na te slabe razloge

mestne občine je seveda tožitelj lahko temeljito odgovoril in izvajal:

Mestni magistrat skuša v svojem odgovoru dokazati tudi stvarne potrebe kopališča v Mednem, a v svojem poročilu je ravno nasprotno dosegel. Pravi namreč v svojem odgovoru, da so zdravstvene razmere primorale mestno občino ljubljansko, da je zgradila v l. 1929. kopališče v Mednem, in sicer v ta namen, da bo služilo kot trajno zabavišče onim revnim rodbinam, ki nimajo materialnih sredstev, da bi hodile v letovišče in zdravilišče. Če bi bil mestni magistrat res hotel ta namen doseči, potem bi bil moral napraviti kopališče na Ljubljani, Gradaščici ali v mestu samem, nikakor pa ne v Mednem, kamor revne rodbine itak ne morejo zahajati radi prevelikih stroškov. Res se moram čuditi tej neosnovani trditvi mestnega magistrata. V Medno se gre lahko kopat le tisti, ki ima na razpolago najmanj pol dneva, kakršnega občinstva pa sedaj v Ljubljani ni. Za kabino je bilo treba plačati 3 Din, za nadaljnjo osebo pa 2 Din. Tedaj bi rodbina treh oseb plačala za kopanje za en dan 7 dinarjev, vožnja pa najmanj za tri osebe 30 Din, tedaj bi bila samo vožnja in kopanje za tri osebe 37 dinarjev. Če je mestni avtobus vozil ceneje, je imel itak pri tem veliko izgubo, ker je bil večinoma popolnoma prazen. Da bi te tri osebe se samo kopale in nič ne užile, bi kopanje več na zdravju škodovalo kakor koristilo. Da bi te tri osebe ne prišle popolnoma oslabele od kopanja v Ljubljano, bi morale gotovo v Mednem nekaj užiti in če bi bilo to samo tri kave s kruhom, bi to stalo 12 do 15 dinarjev. Stroški ene družine treh oseb za enkratno kopanje bi znesli nad 50 dinarjev dnevno ali za dvajsetdnevno kopanje nad 1000 dinarjev na mesec, tedaj toliko, kolikor imajo približno nižji sloji mesečne plače. Vsi kopalci, ki so obiskovali Medno, so izjavljali, da stane to tedensko 100 do 150 dinarjev za osebo. Mestni magistrat tedaj ne more govoriti, da bi bilo to za revnejše sloje, ker ravno tem je kopanje v Mednem onemogočeno. Da bi bila javnost zahtevala kopališče nikakor ni resnica, ker je vse ljubljansko občinstvo trdilo, da je kopališče v Mednem nepotrebno in ponesrečeno. Isto so pisali tudi ljubljanski dnevniki. Povprečno je bilo kopalcev v Mednem, kakor so izjavljali kopalci, po 5 do 10 naenkrat, ali povprečno vsak dan po 35 kopalcev, ker je bilo glasom objavljene statistike, ki jo je gotovo mestni magistrat sam sestavil, vseh kopalcev v Mednem v celi seziji 2685. S tem je popolnoma dokazano, da je misel, postaviti kopališče popolnoma ponesrečena in v škodo ljubljanskemu prebivalstvu. Vseh dohodkov kopališče v Mednem ni imelo niti 10.000 Din, s čimer ni krita niti režija, katere primanjkljaj mora nositi ljubljansko prebivalstvo, kakor tudi letne obresti od 250.000 Din gradbenih stroškov, tedaj okoli 20.000 Din letno. To pa radi tega, da stoji kopališče v Mednem prazno, namesto da bi bilo napravljeno v Ljubljani, kjer bi se ga lahko vsakdo posluževal. S tem mislim je popolnoma dovolj dokazana pritožba, da je kopališče v Mednem popolnoma zgrešena občinska zadeva.

Kar se tiče pravne zadeve glede naprave kopališča pa tudi mestni magistrat ni mogel dokazati upravičenosti, da se je zgradilo kopališče v Mednem, predno je bil potrjen proračun za leto 1929. in predno je o tem sklepal občinski svet. Pri tem se mestni magistrat popolnoma nepravilno sklicuje na navodila za sestavljanje občinskih proračunov, izdanih po ministru za finance. Uradni list št. 485/123 ex 1927. Pod točko 14., 4. odstavek tega navodila, se izrecno določa, da je budžetiranje po novem proračunu dovoljeno šele od dne, ko se sprejme odobreni proračun. Ker pa je g. minister za finance proračun mestne ob-

čine ljubljanske glasom Uradnega lista št. 97 odobril šele z razpisom z dne 1. avgusta 1929., ni imel pravice niti občinski svet, še manj pa mestni magistrat, oziroma mestni gremij sklepati dne 7. maja 1929., da se postavi kopališče v Mednem. Tudi iz vseh ostalih določil navedenega navodila je jasno, da mestni magistrat, oziroma občinski svet pred odobrenim proračunom ni smel postaviti kopališča v Mednem.

Ravno tako nima nobene zakonite podlage trditev mestnega magistrata, da se je že s tem odobrilo kopališče v Mednem, ko se je zavrnil nujni predlog občinskega svetnika g. Ivana Hribarja, katerega predlog so podpisali še občinski svetniki: dr. Gosar, dr. Ravnihar, dr. Jerič, Jeglič, inž. Sernec in Krvina, da naj se opuste za l. 1929. vse priprave za zgraditev letnega kopališča na Ježici ali v Mednem in da naj se naroči gradbenemu odseku, naj do 1. septembra 1929. prouči, ali ne bi kazalo zgraditi novega kopališča v Ljubljani. Torej v tem predlogu je občinski svetnik Hribar samo predlagal, naj se opuste priprave za zgraditev kopališča, o katerem bi naravno šele pozneje sklepal občinski svet. Predlog tudi govori o kopališčih na Ježici in v Mednem, tedaj o dveh popolnoma različnih krajih, iz česar je jasno dokazano, da ni govora o kakem sklepu za kopališče v Mednem. Mislim, da ni treba stvarno utemeljevati in poudarjati, da se še do sedaj v nobenem zakonodajnem odboru ali upravi ni smatralo za nasproten sklep, če je bil kak nujni predlog odklonjen. Če se nujni predlog odkloni, s tem še ni napravljen sklep, da velja nasprotno, kar je predlog zahteval. Če bi obveljala ta metoda, bi bilo onemogočeno vsako pravo delo v zastopih in upravah.

Če bi bil občinski svet sklepal o napravi kopališča v Mednem, bi bilo treba ta sklep javno objaviti na običajen način s pozivom za vložitev morebitnih pritožb. Če bi bil podpisani ali kdo drugi proti sklepu obč. sveta vložil pritožbo na vlado, bi bila vlada gotovo ta sklep razveljavila, ker takrat še ni bil proračun odobren. Tudi bi se bilo lahko v pritožbi stvarno dokazalo, da je kopališče v Mednem nepotrebno. Pa tudi pri razpravi v občinskem svetu samem bi bili gotovo razni občinski svetniki doprinesli stvarne dokaze, da je kopališče v Mednem nepotrebno. Tudi se ne more sklepati, da bi se bila v obč. svetu dobila večina za kopališče v Mednem, ko bi se bili pojasnili vsi protirazlogi proti tako velikim stroškom.

Razsodba upravnega sodišča z dne 1. februarja 1930., št. 106/29/8 se utemeljuje sledeče:

Upravno sodišče se je moralo baviti z nadaljnjim vprašanjem, ali se je v okviru proračuna dopustna gradnja tudi pravilno sklenila. Gradilo se je novo kopališče, ki je stalo nad 150.000 Din. Tudi torej pri najliberalnejšem tolmačenju §§ 33. in 36. obč. reda ni moči dvomiti, da je bilo za tako gradnjo treba izrecnega sklepa občinskega sveta. Ker gre za način uporabe javnega, občini zaupanega denarja, je treba pač posebnega jamstva, ter je občinski red v § 50. izrecno prepovedal, da bi se sklepanje o občinskih gradnjah, ki ne spadajo k navadni upravi občinske imovine, smelo prepustiti mestnemu magistratu (mestnemu gremiju). Glasom upravnih spisov je občinski svet dne 14. maja 1929. razpravljal tudi o nujnem predlogu Ivana Hribarja in tovarišev o mestnih letnih kopališčih v mestu Ljubljani, namesto na Savi in dotični predlog odklonil potem, ko je župan mesta Ljubljane izjavil, da se je odločila gradnja kopališča v Mednem in da se naprava ne more odlašati še za eno leto. Mestni magistrat pa je dejanski šele v svoji seji od 17. maja 1929. sklenil napravo mestnega kopališča na Savi v Med-

nem. Iz teh navedb izvira, da občinski svet torej ni sklepal o napravi kopališča na Savi, pač pa je mestni magistrat proti določbam obč. reda brez poprejšnje dovolitve občinskega sveta odredil gradnjo letnega kopališča na Savi. Gradnja ni bila tako nujna, da bi se ne mogla pravočasno postaviti na dnevni red občinskega sveta, zlasti ko 1. odstavek v § 56. dopušča v nujnejših primerih, da se za sklicanje občinskega sveta ni držati niti 48urnega roka, a mestni magistrat tudi ni predlagal in zaprosil, da bi občinski svet naknadno sklepal o tej gradnji in s tem odobril odredbo mestnega magistrata. Občinski svet je potem na pritožbo zoper prvostopno odredbo mestnega magistrata zopet razpravljaj o tej zadevi, vendar tudi sedaj ni o gradnji kopališča v Mednem direktno sklepal, nego je le pritožbo zavrnil zaradi neosnovanosti. Odklonitev Hribarjevega nujnega predloga za napravo kopališča v Ljubljani sami kakor tudi v II. stopnji izrečena zavrnitev Frelihove pritožbe še ne pomenjata prvostopno sklepanje o gradnji kopališča v Mednem, marveč tak predmet sploh ni bil na dnevnem redu občinskega sveta. Uvajanje in dopuščanje indirektnega sklepanja občinskega sveta o predmetih njegove kompetence bi omogočilo izigravanje predpisov občinskega reda in ogrožalo pravno varnost. Vsekakor je torej mestni magistrat s svojo odredbo kršil gori navedene prinudljive določbe o pristojnosti in postopanju občinskih organov in bi toraj moral občinski svet omenjeno odredbo razveljaviti in ob upoštevanju dotičnih formalnih predpisov sam sklepati o omenjeni gradnji in dotični sklep javno razglasiti. Ker se to ni zgodilo, je moralo upravno sodišče tožbi ugoditi in osporovani upravni akt razveljaviti zaradi nezakonitosti, ne da bi se bavilo še z ostalimi tožnimi točkami.

Razno

Ljubljanskim in okoliškim našim članom smo te dni razposlali nad 1100 pozivov za plačilo članarine za leto 1930., dasiravno smo bili že vsem poslali začetkom meseca januarja tega leta položnice v »Mojem Domu«. Člani so tedaj dobili že dvakrat položnice, katere moramo vse plačati, in če računamo sedaj še poštnino za 1100 pisem ter vrhu tega še tiskovine, kuverte in pisanje, smo imeli že s tem precej stroškov. Zato upamo, da ne bo nobenega našega člana, ki bi se niti temu vabilu ne odzval in plačal na njega odpadajočo članarino. Če pa bomo primorani pri nekaterih posestnikih pobirati članarino od hiše do hiše, bomo dotičnim članom zaračunali 10% stroške za pobiranje.

Naročniki »Mojega Doma« izven Ljubljane se ponovno prosijo, da takoj poravnajo zaostalo naročnino za tekoče leto, da jim ne bo treba v kratkem pošiljati posebnih opominov, kar je zopet združeno s stroški in z delom.

Ljubljanski občinski proračun za leto 1930. Končno je prišel na vrsto tudi ljubljanski občinski proračun, dasiravno so ga druga večja mesta in občine že davno napravile in predložile v odobrenje. Finančni odsek občinske uprave ljubljanske je menda v dolgotrajnih in večkratnih sejah razpravljaj o mestnem gospodarstvu za leto 1930., a še danes ne moremo ugotoviti, v koliko je pričel s potrebnim varčevanjem pri mestni občini ljubljanski. Pa tudi Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani se je temeljito bavilo z občinskim proračunom za tekoče leto in prišlo do prepričanja, da bi se dalo mnogo stroškov, brez vsake škode za mesto, ali popolnoma

črtati ali znižati, ali pa vsaj odložiti za poznejši čas. Sedanji čas nikakor ni primeren za večje nove investicije, na drugi strani pa je potrebno pri vseh panogah mestnega gospodarstva pričeti z največjo štedljivostjo. Naše društvo je nešteto krat interveniralo pri raznih občinskih svetnikih, da hišna posest ne prenese prav nobene nove obremenitve ter da je treba vodarino in gostaščino izdatno znižati.

Naši člani naj nikar ne mislijo, da se društvo ni pobrigalo za znižanje vodarine in gostaščine, kakor tudi za to, da hišni posestniki ne dobe nobene nove občinske davščine ali povečanje doklad na zgradarino. Kakor hitro bomo zvedeli za končne sklepe finančnega odseka, bomo odločili, če kaže sklicati shod ljubljanskih posestnikov, na katerem bomo obširno razpravljali o občinskem gospodarstvu ljubljanskem, zlasti o mestnih podjetjih, ki ne donajajo mestni občini nobenih dohodkov, pač pa režijo znatno podražujejo ter so vrhu tega v škodo in konkurenco privatnim podjetjem. Če se mestna podjetja ne izplačajo, tedaj proč z njimi in dajmo jih privatnikom, pa bodo uspehi popolnoma zasigurani. Ravno tako je z mestnimi hišami, ki izkazujejo skoro poldrug milijon primanjkljaja in je neupravičljivo, da morajo ostali Ljubljančani zato prispevati, da nekateri cenejše stanujejo. Ko bo občinski svet končno v kratkem proračun odobril, bomo tudi videli, če kaže proti proračunu vložiti kako pritožbo proti stroškom ali davščinam, oziroma dokladam. Kakor pri vsaki zadevi, če se hoče doseči uspehe, jo je treba voditi s posebno taktiko, kar naj naši člani upoštevajo s pravim poudarkom.

Vodarina v Ljubljani bo baje tudi za leto 1930. znesla 10% najemnine, kakor je bilo te dneve čitati iz poročila finančnega odseka. Ker bo odmerni podlaga za vodarino v tekočem letu za veliko milijonov višja, kakor je bila dosedaj, je popolnoma nemogoče in nedopustno, da bi se tudi v tem letu plačala 10% vodarina. Voda v Ljubljani je bila že sedaj mnogo predraga in so se iz dohodkov vodovoda, ki je že zdavnaj popolnoma plačan, krili tudi drugi stroški za mestno gospodarstvo, zlasti je velik prispevek, ki ga vodovod plačuje gradbenemu fondu za zidanje mestnih hiš. Celo voda mora tedaj biti v Ljubljani neprimerno draga, samo, da nekateri dobe cenejša stanovanja in da more za te najemnike prispevati vse ostalo ljubljansko prebivalstvo. Če bo ostala vodarina fiktivno 10%, potem bodo hišni gospodarji primorani po prejemu predpisov vodarine najemnine primerno zvišati, da bodo dobili kritje za večjo vodarino, ki jo bodo morali plačevati mestni občini. Na ta način bo prišlo popolnoma brez potrebe in samo vsled podražitve vode do povišanja najemnin.

Veliko število ljubljanskih občinskih svetnikov smo natančno informirali o tem nevezdržnem stanju, in ker posestniki tvorijo v občinski upravi veliko večino, si ne moremo misliti, da bi priznali in dovolili, da bi se v Ljubljani še nadalje voda tako dražila, kakor je nameravano v občinskem proračunu za leto 1930. Tudi je iz proračuna mestnega vodovoda popolnoma razvidno, da se tudi pri znižanju vodarine dobe večji dohodki, če se vzame za odmero pravilna podlaga, od katere se bo fiktivno vodarina plačala. Pa tudi iz ponovno dovoljenega povišanja mestne trošarine ni po-

trebno gradbenemu fondu dati prispevka nad 1 milijon dinarjev, kakor je to v proračunu za leto 1930., medtem ko je prispevek vodovoda za leto 1929. znesel samo 288.000 Din.

Mi smo storili popolno svojo dolžnost, sedaj je odločitev v rokah občinskih svetnikov.

V Beogradu je nad 5000 praznih stanovanj in lokalov. Na zadnjem občnem zboru društva hišnih posestnikov v Beogradu se je poudarjalo, da je kriza hišnih posestnikov tam mnogo večja, kakor se splošno misli. V Beogradu je sedaj praznih okoli 5000 stanovanj in lokalov; zadolženje beograjskih hišnih posestnikov pri državni hipotekarni banki presega 800 milijonov dinarjev z neplačanimi anutetami okoli 200 milijonov. Intabulirani dolgovi na nepremičnine v Beogradu znesejo v štirih zadnjih letih okoli 2 milijardi dinarjev, a zaostanek posestnikov na davkih okoli 250 milijonov dinarjev. V težkem položaju so posestniki starih in novih hiš. Kriza posestnikov mnogo vpliva na splošno krizo kredita, ker so nepremičnine najsigurnejša podlaga za kredit. Ako bo ta kriza še nadalje trajala, bode mnogo posestev prešlo v roke tujcem.

Jamstveno zavarovanje. Par sto ljubljanskih hišnih posestnikov je pred leti uvidelo potrebo jamstvenega zavarovanja proti škodam, za katere po zakonu jamčijo hišni posestniki. Ker se sedaj pobirajo pri dotičnih posestnikih premije za tekoče leto, jih nujno opozarjamo, da ne odlašajo s plačilom zelo nizkih premij, ker v slučaju neplačila preneha dolžnost zavarovalnice, škodo povrniti. Ker pri tem nekateri posestniki mislijo, da nima to zavarovanje nobenega pomena in da se taki slučajji obče ne dogajajo, smo primorani ponovno pripomniti, da so se takoj prvi dan, ko so pretečeno zimo ljubljanske ceste poledele, zgodili 4 nesrečni slučajji, za katere bo moral hišni gospodar zakonito odgovarjati. Pa tudi drugi slučajji se vedno ponavljajo, kakor padec opeke ali ometa na mimoidoče, dalje poškodba na nerazsvetljenih stopnicah itd., v katerih slučajjih je tudi gospodar za poškodbo odgovoren. Ker je bilo zavarovanje sklenjeno že pred leti na podlagi zelo ugodnih pogojev in nizkih najemnin, bi gotovo vsaka zavarovalnica rada prenehala s takim zavarovanjem in želela skleniti novo zavarovanje, v katerih slučajih bi bilo treba plačati večje premije. Tudi mestna občina ljubljanska je vse svoje hiše zavarovala za navedeno jamstveno dolžnost. Tedaj bodite previdni in plačajte zapadlo premijo. Kdor pa še ni zavarovan in se hoče iznebiti velike odgovornosti v slučaju poškodb, naj takoj sklene jamstveno zavarovanje in se v ta namen oglasi v naši pisarni. Skupna polica vseh darovancev se nahaja v naši pisarni.

Občni zbor društva hišnih in zemljiških posestnikov na Bledu se je vršil dne 23. februarja t. l. popoldne v hotelu gosp. Černeta — Petran; občni zbor na Jesenicah pa v nedeljo, dne 9. marca t. l. ob 3. uri popoldne v restavraciji g. D. Tavčarja. Oba občna zbora sta bila dobro obiskana in so posestniki povsod pokazali veliko potrebo in zanimanje za našo dobro delujočo organizacijo. Razen običajnih društvenih poročil je razne stanovske zadeve pojasnjeval zvezni predsednik g. Ivan Frelih. Na Jesenicah se je zelo obširno razpravljalo o občinskih proračunih mesta Jesenic in občine Bohinjske Bele, ker se je

hotelu hišne posestnike radi novih izdatkov previsoko obremeniti. Na obeh občnih zboreh je bil izvoljen stari društveni odbor z malimi spremembami.

Občni zbor društva za Ptuj in okolico se bo vršil v torek, dne 8. aprila 1930. v restavraciji g. župana Brenčiča. Radi raznih zelo važnih zadev so vabljeni na ta občni zbor vsi ptujski in okoliški posestniki.

Občni zbor društva hišnih in zemljiških posestnikov za Kamnik in okolico se bode vršil na praznik, dne 25. t. m. ob pol 4. uri popoldne.

Ljubljanski posestniki naj prazna stanovanja v lastnem interesu oddajajo samo potem naše Realitetne pisarne, ki ima na izbiro veliko število dobrih in zanesljivih najemnikov. Vsak dan je večje število onih, ki najemnine redno ne plačujejo in imajo posestniki pri tem večkrat velike izgube. O takih malomarnih plačnikih vodimo posebno evidenco. Toda hišni posestniki nikakor nočejo prijavljati praznih stanovanj naši pisarni in to v svojo škodo.

Nove najemninske knjižice z novim hišnim redom je sestavilo in založilo Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani ter se dobe v društveni pisarni v Ljubljani, Sallandrova ulica 6. Ker je treba v smislu novega davčnega zakona razne doklade pri najemninah detajlirati, smo nove najemninske knjižice tako priredili, da so razvidni vsi posamezni pribitki k najemnini, kakor tudi ostali najemninski pogoji. Knjižica je mnogo obširnejša od dosedanjih najemninskih knjižic, zato je neobhodno potrebno, da si jo hišni posestniki takoj preskrbe za vse najemnike. Cena 5 Din.

Realitetna pisarna Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani ima na novo prodati v Ljubljani med drugimi posestvi:

Novo enonadstropno hišo z več poslovnimi prostori, vrtom, ob prometni cesti za 360.000 Din. Novo visokoprtilično hišo z lepim vrtom za 200.000 Din. — Dvonadstropno hišo s trgovskimi lokali v sredini mesta za 420.000 Din. — Večje posestvo ob Dunajski cesti s 3000 m² vrta za 900.000 Din. — Dve hiši ob Celovski cesti za 400.000 Din. — Vilo ob Bleiweisovi cesti, 8 sob, za 520.000 Din. — Novo vilo v Poljanskem predmestju z več stanovanji za 600.000 Din. — Vilo ob Dolenjskem kolodvoru za 500.000 Din.

Nadalje več graščin in drugih posestev na deželi.

BRATA ROŽIČ

sobno-dekorativno slikarstvo,
stavbeno in pohištveno
pleskarstvo

Ljubljana, Vegova ul. 8.

HERAKLITNE PLOŠČE

najidealnejše lahke plošče za vmesne
stene, strope, podstrešja, izolira vlago,
zvok in gorkoto.

Zahtevajte prospekte!

Zaloga:

»MATERIAL«

trg. dr. z o. z.

Ljubljana - Dunajska cesta 36

Telefon 27-16

Stavbno podjetje A. MAVRIČ

Ljubljana, Vegova ul. 2

Telefon 33-82

se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela

Otvorilveno naznanilo.

Čast mi je naznaniti tako svojim poslovnim
prijateljem kakor znancem ter cenj. občinstvu
sploh, da sem ODPRL v Ljubljani

trgovino z železnino na drobno in debelo
pod trdko

Jos. Zalta & Co.

v lastni hiši na Dunajski cesti 9.

Dolgoletna praksa v tej stroki, bogata iz-
kušnja, izredna izbira blaga, bodisi kuhinjske
posode, orodja za vsako obrt, železo
za kovanje, stavbni material, cement,
traverze itd., naj bo zagotovilo vsakemu,
da bo vseskozi postrežen z največjo pažnjo
in skrajno nizkimi cenami.

Kar najvljudneje vabim vse, da si ogledate
brez obveze bogato zalogo, ter se pripo-
ročam vdani

Josip Zalta.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI, DUNAJSKA C. 17

je prva slovenska zavarovalnica

SPREJEMA:

v požarnem oddelku: Zavarova-
nje vseh poslopij in premakljivih pred-
metov, ki se poškodujejo po ognju,
streli in eksploziji svetilnega plina, cer-
kvene zvonove proti razpoki, steklo in
in zrcala proti ubitju, po znano nizkih
cenah. V življenskem oddelku:
zavarovanje na doživetje in smrt v vseh
sestavah, zavarovanje na otroško doto,
rentna in ljudska zavarovanja pod naj-
ugodnejšimi pogoji.

Ljubljanska gradbena družba z o. z.

Gradbeno podjetje in tehnična pi-
sarna izvršuje po najugodnejših
cenah vsakovrstna najmanjša in
največja gradbena in tesarska dela,
vsa hišna popravila kakor tudi
— specialne fasade iz kamna. —

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19
Tel. 25-27.

Ustanovljena leta 1889
Telefon št. 2016 Rač. poštne hran. 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana - Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 365 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice
kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti naj-
ugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje
zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v
tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi te-
kočega računa, je večje kot kjerkoli drugod,
ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega
premoženja še mesto Ljubljana z vsem pre-
moženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega
nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih,
župnijski uradi cerkveni in občine obč. denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje
prihranke največ v naši hranilnici, ker je
denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki
obrestni meri na posestva in menice.

RENTNI DAVEK

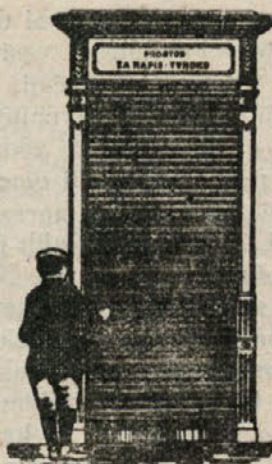
od vložnih obresti plačuje hranilnica sama,
tako da vlagatelji dobe polne obresti brez
odbitka.

Ustanovljeno leta 1879 Telefon št. 2553

Ključavničarstvo Avgust Martinčič

Ljubljana, Rimska cesta št. 14

Prvo in edino podjetje za napravo jeklenih
valčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih jeklenih valčnih zastorov
in njihovo popravo po konkurenčnih cenah ter ima
vse pripadajoče blago stalno na skladišču. Izdeluje
in se priporoča za naročilo solnčnih plah, okrižij
vsake vrste od preproste do najbogatejše izpeljave,
škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije
raznih vrst, razno okovje, železna vrata in okna,
okrogle železne stopnice, predpečnike iz železa in
bakra itd. — Stalna zaloga štedilnikov v priznani
vestni in solidni izvršitvi!

IVAN KRIŽNAR

Ljubljana, Hrenova ul. 9

Splošno krovstvo

Stavbno podjetje

MATKO CURK

LJUBLJANA MIRJE 1-3

se priporoča za vsa
v to stroko spada-
joča dela.

Telefon števil. 2095

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

Ljubljana - Prešernova ulica št. 50

(v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon št.: 2040, 2457, 2548,

interurban 2706, 2906

Izvršuje vse bančne transakcije
v tu- in inozemstvu
Safe-depositi

Zavarovalnica in pozavarovalnica

„TRIGLAV“

Generalno zastopstvo za Slovenijo

v Ljubljani, Dalmatinova 11. Tel. 2929

priporoča članom društev zavarova-
vanja vseh vrst osobito pa proti
škodam vsled požara, vloma, raz-
bitja šip ter zakonitega jamstva.

V poslednjih 5 letih izplačane škode
Din 108,326.901.-. Polno vplačana
delniška glavica Din 6,000.000.-.
Sklenite vedno vsako zavarovanje
samo pri našem domačem zavodu

MATIJA TERLEP

Ljubljana 7, Sv. Jerneja cesta

priporoča svoje podjetje, kovanje konj,
vozov in kolarstva

Vodovodni Instalater, klepar in krovec

zaloga škrlc (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta številka 8

POSOJILA

na hiše in posestva
posreduje najkulantnejše

Gospodarska pisarna

Jos. Tribuč na Glincah pri Ljubljani

Načrte

za stavbe, poslovne lokale, za
adaptacije stanovanj in trgovin,
nadzorstva zgradb in vsakovrstne
cenitve, kakor tudi umetniška so-
delovanja in stavbene nasvete
daje in prevzema tehnični biro

„Tehna“, družba z o. z.
Ljubljana, Mestni trg 25/I. - Telefon 2508